

Barndommens venskab resulterede i selvbygget sommerhusklynge i Vestre Sjømark

De mødtes altid i ferier og fritid, hvor kreativiteten og inspirationen fik frie udfoldelsesmuligheder i deres fælles selvbyggeri

Af **BODIL HARILD**

Det drejer sig om to Aakirkeby-horra Jens Hammer og Knud Jespersen, hvoraf Jens, der var søn af malermester Karl Aage Hammer i Aakirkeby, efter endt skolegang blev elektrikerlærling hos Larsen i Tornegade i Rønne fra september 1951-55.

Mens Knud Jespersen, der var søn af slagter og viktualiehandler Svend Jespersen i Aakirkeby, kom i lære som boghandler hos William Dam, Snellemark i Rønne fra november 1951 til november 1955. Han blev senere sammen med sin hustru, Eva, indehaver af Islands

Brygges boghandel på Amager, og bor nu på Kongelundsvej, mens Jens Hammer efter at have været en inspirerende ven og kompagnon i sommerhusbyggeriet døde i 1991.

Venskabet havde da været for livet, idet det startede allerede i barndommen, da de sammen gik i Aakirkeby Borger- og Realskole.

For en kasse cigarer årligt

Som unge lærlinge mødte de en dag i toget til Rønne Jørgen Falck, hvis far havde ca. 10 tønder land jord omkring Vester Sjømarksvej i Pedersker. De fik lov til at komme

ud og se på stedet og fik lov til at bygge et hus for en leje af en kasse cigarer om året.

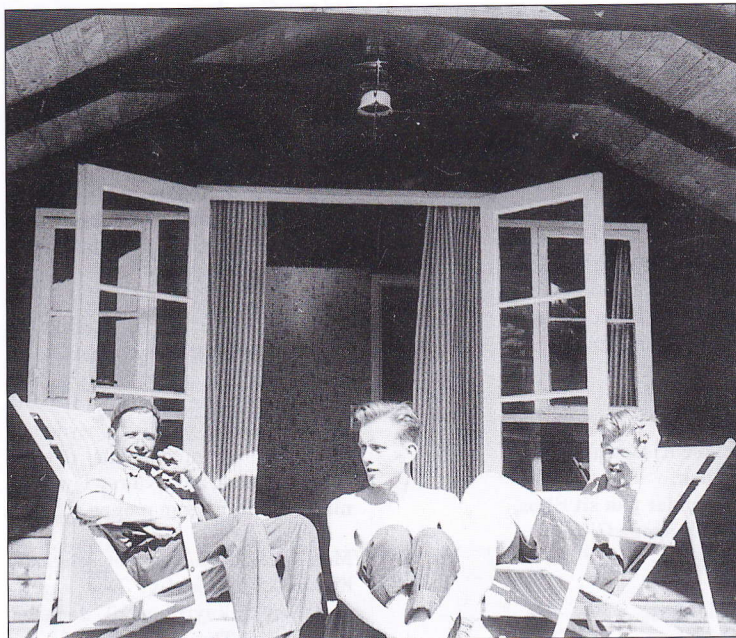
De to kammerater så en udfordring i at opføre et fælles sommerhus, og i efteråret 1954 begyndte de hjemme hos Jespersens forældre i Kirkegade 2, nu Torvet i Aakirkeby, at lave tømmerarbejdet. Der blev også lavet lokum til huset, hvilket foregik hos Jens' forældre, malermester Hammer i Østergade - på hjørnet af Smedegade.

Selve byggeriet startede i påsken 1955 i Pedersker, hvor man havde tømmerrejsning. Almindeligvis kom de to venner frem og tilbage mellem hjembyen og Sjømarken på cykel, men én ting havde man glemt at få kørt derned: lokumsbrættet! Det blev dog klaret pr. cykel, idet Knud tog lokumsbrættet over hovedet og cyklede med det på skuldrene til Pedersker, et sikkert festligt syn, som desværre ikke er gengivet fotografisk for eftertiden. Formaliteter som byggeattest og brandforsikring blev klaret en søndag formiddag, byggeattesten tog sognerådsformanden i Pedersker sig af, mens brandforsikringen blev ordnet af næstformanden i sognerådet.

Byggeattesten kostede gangen 8 kroner. Huset kom til at hedde »Mogok« - spørg ikke hvorfor, men det var Jens Hammers ide, og der skal nok have været en forklaring...

Slut med gammeldags lokummer

Samme efterår kom de begge i kongens klæder, idet Jens Hammer kom til Almegårdskasernen, mens

De to kammerater fra barndommen, Jens Hammer (tv) og Knud Jespersen (th) tager sig et tiltrængt hvil uden for sommerhuset »Kaksi« i 1958. Deres selvbyggeri blev til en hel lille sommerhusklynge i Vestre Sjømark. Forrest i billedet Knuds lillebror Svend Aage, som fik lov til at hjælpe til med at hente tunge store sten i en pose over skuldrene ved stranden.

Knud Jespersen blev indkaldt til Livgården og måtte tage til Jægerspris. Tjenestetiden varede til 1957, hvor de begge igen var fri, og Jens fik job hos installatør Larsen i Tornegade igen, mens Knud blev ansat i en boghandel i København.

I stedet for at leje grunden købte de den samme efterår, så der blev mulighed for at bygge endnu et hus, som stod færdigt i 1958, Jens var arbejdsløs i foråret 58, men fik arbejde på Poulsker Elektricitetsværk, idet en mand faldt ned ved etableringen af el til deres sommerhuse. Jens Hammer blev så for en måned. Der blev så udfærdiget byggeattest og brandforsikringen til det næste hus, som kom til at hedde »Kaksi«, spørg ikke hvorfor! Samme efterår blev Jens ansat hos Selmer og Mathiesen i København. De købte da også en grund i Jyllinge og byggede et lille hus i 1959, og i 1960 blev der købt grund ved Nakkehoved Fyr i Gilleleje.

I sommerferien 1961 byggedes endnu et lille sommerhus i Pedersker, som blev kaldt »Kolmi nr. 1«. Nu kom der damer ind i billedet,

idet Jens blev gift i foråret 1962, og Knud, som troligt fulgte efter, blev gift med Eva 5. juledag i Nykøbing Falster. Huset i Jyllinge og grunden i Gilleleje blev solgt henholdsvis i 1962 og 1964, men allerede i 1965 købte Jens en grund i Jyllinge til sig selv formedelst 9500 kroner. I dag er hans hus revet ned, og datteren Anne-Gitte har bygget helårshus på grunden i 2004. Grunden koster nu 1 million kr. Det siger noget om prisudviklingen inden for byggegrunde. De to kammerater fortsatte imidlertid med sommerhusene i Sjømarken og byggede i 1978 to badeværelser, eet i hvert hus, og så var det slut med gamle lokummer.

I 1979 opførtes »Kolmi nr. 2« på betingelse af at rive nr. 1 ned.

Dette hus blev afsat af landinspektøren og godkendt af en ingeniør fra Aakirkeby kommune. Men man var ikke færdig med den lille sommerhusby. I 1989 blev der bygget et redskabshus på ca. 30 kvadratmeter, og dette var lavet af materialer fra Amager Landevej. Nærmere betegnet fra Villadsens fabrikker, hvor Jens mod nedriv-

ning fik materialerne, som der her i 2005 stadig er en del tilbage af.

I 1991 døde Jens desværre pludseligt og uventet, og Knud overtog i 1993 hans halvpart. Nu i 2005 har Knud Jespersen indleveret ansøgning om at bygge et nyt hus i stedet for »Mogok«, men den 9. april læstes i Bornholms Tidende, at der var givet afslag.

Offentligt fik jeg først brev fra kommunen ca. 3 uger senere. Den 21. juni blev der imidlertid givet tilladelse til et hus på 93 m² - mod at rive det gamle »Mogok« og »Kaksi« ned, fortæller Knud Jespersen, der dog ikke har til hensigt at gøre det.

Nu lejes et par af husene ud, bl.a. naturligvis til familie og venner, og som altid er Knud Jespersen, der for nylig har afhændet sin velrenommerede boghandel på Islands Brygge, på Bornholm bl.a. Kristi Himmelfartsdag, men også en stor del af sommeren. Han har travlt med at gøre vejene jævne nok, til at en bil lettere kan køre til og fra stedet - en god måde at holde sig i form på, forsikrer han. Den indvendige hygge og maden, der

I en lang årrække drev Knud og Eva Jespersen boghandel på Islands Brygge, hvor de vandt sig mange venner blandt en trofast kundekreds. Her slapper de af i sommerhusområdet i Sjømarken foran huset »Mogok«, hvor Jens Hammers far forestod malerarbejdet og navneskiltet året før sin død. Eva og Knud startede boghandlervirksomheden på Sallingvej i 1966, men flyttede 1. april 1964 til Islands Brygge, hvor de bl. a. foruden at være all-round i bøger også havde specialiseret sig i kontorartikler.